

راهنمایی و مشاورهٔ پایان‌نامه‌ها به صورت اثربخش

نویسندگان

دکتر جعفر قهرمانی

(عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرند)

دکتر اکبر سلیمان‌نژاد

(عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور مرکز ارومیه)

ویراستاری: گروه علمی رشد



تهران - ۱۳۹۹

سخنی با شما مدرس محترم و دانشجوی عزیز

چندی است که همه شاهد کاهش شمارگان چاپ در کتاب‌های دانشگاهی هستیم و نظاره‌گریم که چگونه شمارگان کتاب‌ها که زمانی نه چندان دور با هزارگان چاپ می‌شد، اکنون با صدگان منتشر می‌شود. آیا فکر نمی‌کنید که با این روند رو به افول، چنین شتابان به کجا می‌رویم؟

شما مدرس محترم ممکن است صرفاً بخاطر کمک به دانشجو و صرفه‌جویی در هزینه تهیه کتاب به آنان توصیه کنید که به جای خرید کتاب، از کپی بخش‌هایی از آن استفاده کنند و یا شما دانشجوی عزیز ممکن است بپندیشید که با اقدام به کپی از روی کتابی، هزینه‌ای کمتر برای تهیه کتاب پرداخت کرده‌اید، هر چند که اغلب

چنین نیست، اما نتیجه و حاصل کار چیزی جز نابودی فرهنگ و عدم رغبت به ارائه دست‌ردهای جدید در عرصه علم نخواهد بود.

لطفاً ببایید به آینده کشورمان و فرزندانمان بیشتر بیندیشیم و به آینده علم و دانش در کشور عزیزمان این، که زهلی مهد علم و ادب بود، بیشتر بها دهیم و در مقابل آیندگان از خود سلب مسئولیت نکنیم. در نهایت با ترویج استفاده از کپی و Pdf‌های غیرمجاز که بدون رضایت نویسنده و مترجم و ناشر تهیه می‌شود:

۱. موجب ترک ر و بی‌انگیزگی از فعالیت فرهنگی و بروز مشکلات و خسارت‌های جبران‌ناپذیر به قشر فرهنگی جامعه می‌شود.

۲. باعث ورشکستگی صنعت نشر کشور و به دنبال آن بیکاری قشر عظیمی از کارکنان این عرصه از ناشر تا حروفچین، طراح، صحافی و ... می‌گردد.

۳. و سرانجام افرادی غالباً ناآگاه و به‌ندرت نادم را تشویق به کار نامشروع و خلاف قانون نکرده، خود و خانواده و فرزندان آنان را به عواقب ارتزاق از راه حرام و تعدی به حقوق دیگران می‌نوازم.

قهرمانی، جعفر، ۱۳۴۸ -

راهنمایی و مشاوره پایان‌نامه‌ها به صورت اثربخش / نویسندگان: جعفر قهرمانی، اکبر سلیمان‌نژاد؛ ویراستاری گروه علمی رشد.

مشخصات نشر: تهران: رشد، ۱۳۹۹. مشخصات ظاهری: ۹۶ ص.

شابک: ۷-۳۵۱۱۴۷-۶۰۰-۶۷۸ وضعیت فهرست‌نویسی: کتابخانه

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۹۳-۱۹۶.

موضوع: پایان‌نامه‌ها - شیوه‌نامه (Dissertations, Academic - - Style manuals)

موضوع: تحقیق - روش‌شناسی (Research - - Methodology)

موضوع: پایان‌نامه‌ها - نویسندگی - راهنمای آموزشی (عالی)

موضوع: (Dissertations, Academic - - Authorship - - Study and teaching Higher)

شناسه افزوده: سلیمان‌نژاد، اکبر، ۱۳۵۰ - شناسه افزوده: انتشارات رشد

رده‌بندی کنگره: LB ۲۳۶۹ رده‌بندی دیویی: ۰۰۱/۴۲

شماره کتابشناسی ملی: ۷۲۶۶۹۰۷

راهنمایی و مشاوره پایان نامه ها به صورت اثربخش

نویسندگان

دکتر جعفر قهرمانی

(عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرند)

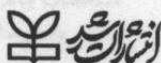
دکتر آیه سلیمان نژاد

(عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور مرکز ارومیه)

ویراستاری: گرزبیم رشد

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۹ - شمارگان: ۱۰۰۰

چاپ و صحافی: آرمانسا



مرکز نشر و پخش کتاب های روان شناسی و تربیتی

ساختمان مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، خیابان شهدای ژاندارمری، شماره ۴۱،

تلفن: ۶۶۴۰۴۴۰۶

فروشگاه: میدان انقلاب، رویه روی سینما بهمن، خیابان شهید منیری جاوید (اردیبهشت)، شماره ۷۲

تلفن: ۶۶۴۱۰۲۶۲ - ۶۶۴۹۸۳۸۶ - ۶۶۴۹۷۱۸۱

تهران - ۱۳۹۹

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
فصل اول: کلیات.....	۱۱
مقدمه.....	۱۱
پایان نامه تحصیلی چیست؟.....	۱۲
راهنمایی پایان نامه ها.....	۱۶
عوامل مؤثر در فرایند راهنمایی پایان نامه ها.....	۱۹
وظایف استاد راهنما.....	۲۱
روش های راهنمایی پایان نامه ها.....	۲۳
مشکلات دانشجویان دوره های تحقیقاتی.....	۲۵

۳۳	 رابطه دانشجو و استاد راهنما
۳۴	 انتظارات استادان راهنما از دانشجویان تحصیلات تکمیلی
۴۵	 انتظارات دانشجویان از استادان راهنما
۵۷	 فصل دوم: شیوه نگارش پیش نهاده پژوهش (پروپوزال)
۵۷	 مقدمه
۵۸	 عنوان پژوهش
۵۹	 ویژگی ها و ضوابط انتخاب مسئله و موضوع تحقیق
۶۱	 بیان مسئله
۶۲	 ضرورت و اهمیت مسئله
۶۴	 اهداف: دلایل، مین اهداف
۶۶	 فرضیه تحقیق
۶۷	 متون و پیشینه تحقیق
۶۹	 شیوه تدوین متون نظری
۷۱	 روش پژوهش
۷۱	 جامعه و نمونه
۷۲	 ابزار پژوهش
۷۳	 روش های جمع آوری داده ها
۷۳	 روش های تجزیه و تحلیل داده ها
۷۴	 بودجه مالی و زمانی
۷۵	 مدیر و عوامل اجرایی
۷۵	 زمان اجرای تحقیق
۷۶	 هزینه های تحقیق
۷۷	 وسایل و شرایط مورد نیاز
۷۸	 نمونه جدول زمان بندی مراحل تحقیق
۸۰	 نمونه ی جداول هزینه های طرح تحقیق
۸۳	 فصل سوم: تنظیم متون پژوهش
۸۳	 مقدمه

۸۵	بررسی پیشینه تحقیق.....
۸۶	روش جست و جو و یادداشت برداری.....
۸۸	پیشینه نظری.....
۸۹	نکات مهم در بازنگری پیشینه پژوهشی.....
۱۲۹	فصل چهارم: اصول روش شناسی.....
۱۲۹	مقدمه.....
۱۳۰	زایا- نمونه گیری.....
۱۳۰	راحل نمونه گیری.....
۱۳۰	روش های نمونه گیری.....
۱۳۲	روش های گردآوری داده ها.....
۱۳۴	جامعه آماری.....
۱۳۴	حجم نمونه.....
۱۳۶	روش نمونه گیری.....
۱۳۷	ابزار جمع آوری اطلاعات.....
۱۴۹	روش نمره گذاری.....
۱۵۰	روش اجرا.....
۱۵۰	روش تجزیه و تحلیل داده ها.....
۱۵۱	فصل پنجم: تجزیه و تحلیل اطلاعات و بحث و نتیجه گیری.....
۱۵۱	الف) تجزیه و تحلیل اطلاعات.....
۱۵۶	ب) بحث و نتیجه گیری.....
۱۵۷	محدودیت های پژوهش.....
۱۵۸	پیشنهادهای.....
۱۷۳	فصل ششم: بررسی پایان نامه آماده دفاع.....
۱۷۳	مقدمه.....
۱۷۴	چگونگی بررسی پایان نامه آماده دفاع.....
۱۸۳	فصل هفتم: استخراج مقالات از پایان نامه ها.....

پیشگفتار

پایان نامه تحصیلی جوهر تحصیلات تکمیلی است که مهارت دانشجویان را در حوزه های علم و فناوری و پژوهش توسعه می دهد و باعث می شود دانشجو در بُعد خاصی پژوهش کند و قلمرو تحقیقی خود و دانشش را توسعه دهد. از طرف دیگر دانشگاه ها با هدایت صحیح و جهت یابی این نیروهای خلاق به طرف موضوعات مورد نیاز تحقیقاتی کشور می توانند جواب گوی مسائل مطرح شده باشند. هر چند که تعداد زیادی کتاب روش تحقیق در رشته های مختلف در دسترس است، دانشجو با توجه به زمان محدود و مسائل مختلف زمان تحصیل نمی تواند به تمامی آنچه در این

کتاب‌ها نوشته شده است عمل کند. این واقعیت را باید پذیرفت که اکثر دانشجویان دوره‌های کارشناسی ارشد و دکترا مشکل پایان‌نامه و رساله‌نویسی دارند و در این زمینه کتاب مدونی وجود ندارد که به طور همه جانبه به تمامی مسائل بپردازد. از طرفی می‌بینیم که دانشجویان بسیاری ملزم تهیه پایان‌نامه‌ای هستند تا بتوانند در رشته تحصیلی خود فارغ‌التحصیل شوند. برخی از این دانشجویان خواهان راهنمایی‌هایی هستند تا بتوانند پایان‌نامه‌ای را در ظرف یکی دو ماه تهیه کنند و با گرفتن نمره‌ای فارغ‌التحصیل شوند. قطعاً باید بگوییم که این کتاب برای آن‌ها نوشته نشده است. روشن است این کتاب برای کسانی مفید است که با امکاناتی معقول بتوانند ساعاتی از روز را صرف مطالعه و تحقیق کنند، و پایان‌نامه‌ای فراهم آورند که در نهایت از دانشجو سؤالات دانشگاه و خودشان رضایت‌بخش باشد، و بعد از فارغ‌التحصیلی نیز بتوانند از آن سود ببرند. بنابراین با مشخص کردن حدود و ثغور کار می‌خواهند، در حد توان، کاری جدی بکنند.

به همین منظور کتاب حاضر تحت عنوان راهنمایی و مشاوره پایان‌نامه‌ها به صورت اثربخش با نگرشی نو به این مرحله مدون گردید، تا دانشجویانی که قصد نوشتن پایان‌نامه و رساله دارند بتوانند آثار تحقیقی خود را بر همین اساس، گویاتر و جامع‌تر و راحت‌تر تألیف کنند.

بی‌شک هر اثری ایرادات و اشکالاتی دارد و مجموعه حاضر هم از این قاعده مستثنی نیست. امید است که همکاران و استادان ارجمند با مطالعه این اثر و ارائه نظرهای خود، مؤلفان را در هر چه غنی‌تر شدن این مجموعه یاری نمایند.

جعفر قهرمانی

اکبر سلیمان نژاد